

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مطبوعات و چشم انداز آینده

■ **اشعری: در قانون جدید مطبوعات، صدور مجوز نشریه، اختیارات هیأت نظارت بر مطبوعات و مصونیت شغلی خبرنگاران از مواردی است که بررسی خواهد شد.**

که فاقد فرهنگ مطبوعاتی هستند و با انگیزه‌های اقتصادی، سطحی نگری را در جامعه رواج می‌دهند، آنها را «غافلان لمپنیسم» خوانند.

مدیرکل مطبوعات داخلی در مورد نشریات «خنثی» گفت: در شرایطی که ما، در کوران نیاز به طرح مسائل اجتماعی برای تحرک آفرینی هستیم، این نشریات، به نحوی عمل می‌کنند که بود و نبودشان فرقی ندارد. وی در خصوص «مطبوعات خفته»،

نظرش را این چنین مطرح کرد: جریانهای روشنفکری در کشور ما همواره مریض بوده و نشریات وابسته به آنها نیز نسبت به بسیاری از مسائل سکوت می‌کنند. به عنوان مثال، این نشریات ساده‌ترین رویدادها در دورافتاده‌ترین نقطه دنیا را مطرح می‌کنند، ولی به هشت سال دفاع مقدس اشاره‌ای ندارند. به عبارت دیگر می‌توان گفت که نوعی «سبلیسم» بر این نشریه‌ها حاکم است.

وی مسطوبات پیشرو و هدفدار را نشریه‌هایی عنوان کرد که شناخت صحیح و درستی از وضعیت اجتماع دارند، مقتضیات جامعه را تشخیص می‌دهند و حساس‌ترین مسائل اجتماعی را مطرح می‌کنند.

توزیع انتشار مطبوعات

مدیرکل مطبوعات داخلی، ضمن برشمردن روشهای موجود در نشریه‌های کشور گفت: میزان مطبوعات کشور، در زمینه‌های تخصصی و ورزشی به اشباع رسیده است، اما در حال حاضر، در زمینه نشریه‌های تربیتی و اجتماعی دچار خلاء هستیم.

وی با توجه به تمرکز بیشتر نشریه‌ها در مرکز، به دلیل وجود نیروهای متخصص و فرهنگی و امکانات سخت‌افزاری، نشریه‌های سراسری، منطقه‌ای و محلی را برشمرد و اظهار داشت: متأسفانه، پیشروی مطبوعات خفته،

آخرین نشست مطبوعاتی دومین جشنواره مطبوعات، با حضور علی‌اکبر اشعری معاون مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، علی‌انتظاری دبیر دومین جشنواره مطبوعات و رییس مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها و حسین انتظامی مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تحت‌عنوان «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مطبوعات و چشم‌انداز آینده» برگزار شد.

هدف: گسترش فرهنگ مکتوب

در ابتدا، دبیر دومین جشنواره مطبوعات، هدف از برگزاری این جشنواره را، تلاش برای بهبود وضع کیفی مطبوعات اعلام کرد و گفت: نتایج تحقیقات انجام شده، حاکی از آن است که عادت به مطالعه مطبوعات، در جامعه ما، نهادینه نشده است و در جشنواره، به عنوان نمادی از مطبوعات کشور، باید مطبوعات را به صورتی مشخص به مردم معرفی کرد. وی اضافه کرد که: انتخاب بهترینهای مطبوعات در اولین جشنواره، بهانه‌ای برای گردهم آمدن مطبوعات بود. با تجربه‌ای که به دست آمد در دومین جشنواره مطبوعات، به خالقان آثار برتر مطبوعاتی پرداختیم و شرکت وسیع مطبوعاتیها، دلیل خوش‌بینی آنان نسبت به جشنواره است.

تقسیم‌بندی مطبوعات

آنگاه حسین انتظامی به ارزیابی موقعیت مطبوعات کشور پرداخت و مطبوعات را به چهار دسته «مطبوعات پیشرو و هدفدار»، «مطبوعات خنثی»، «مطبوعات خفته» و «مطبوعات سطحی» تقسیم کرد.

نشریات مبتذل

وی با انتقاد از آن دسته از نشریات ورزشی

جبهه‌ای موفق است که از این ظرایف استفاده کند.

نکته دیگر اینکه، اصل مشخص و اثبات شده برای نهادهای خبری این است که افکار عمومی در اسرع وقت، در جریان اخبار قرار گیرد. در کار خبررسانی باید فراتر از محدودیتها و مصلحتهای مقطعی حرکت کرد و این امر، نیازمند وجود چند مشخصه در جامعه است. سازمانها و رسانه‌های متولی کار خبری، به حرفة روزنامه‌نگاری مسلط و از دانش روز بهره‌مند باشند.

فشاری از ناحیه نهادها و قطبهای قدرت به مطبوعات وارد نباید. باید گفت که امروزه در کشور ما زمینه برای کار موفق وجود دارد و ما در خیرگزاری موفق شده‌ایم ضریب تحمل مناسبی را در مقابل میزان توقع مردم به وجود آوریم. ما معتقدیم که تمامی اخبار را می‌توان در اختیار مردم قرار داد و تنها، معدودی از خبرها ممکن است مصالح ملی را به خطر بیندازند.

مرز روزنامه‌نگاری علمی و تشریحی

مجید رضاییان قائم مقام مدیر مسؤول روزنامه ایران، نیز با اشاره به تحولات تکنولوژیهای ارتباطات و انتقال بسیار سریع رویدادها، امکان مطبوعات را برای پرداختن به جنبه‌های مختلف رویدادها متذکر شد و گفت: در این جا، مرز میان روزنامه‌نگاری علمی و روزنامه‌نگاری تشریحی مشخص می‌گردد.

وی اضافه کرد که: خیرگزاری جمهوری اسلامی، علاوه بر وظیفه حمل و نقل داده‌ها و اطلاعات، به سمت علت‌شناسی و شناخت دلیل وقوع وقایع و رویدادها نیز می‌رود و روزنامه ایران - به عنوان مجرای ارتباط مستقیم با مخاطبین - به بررسی دلایل رویدادها، با زبانهای مختلف می‌پردازد.

در این زمینه، استراتژی «بازگشت به سوژه» روزنامه ایران، یک رویداد را از زوایای مختلف بررسی می‌کند.

رضاییان افزود: هرچه با اخبار و اطلاعات، «باز» برخورد شود حاصل کار بهتر خواهد بود.

در رشته روزنامه‌نگاری عنوان نمود و گفت: هماهنگی لازم با نیروی انتظامی به عمل آمده است تا کارتهای صادر شده از سوی وزارت ارشاد برای آنها معتبر باشد.

وی افزود: به جز فارغ‌التحصیلان رشته روزنامه‌نگاری و کسانی که دوره مرکز گسترش آموزش رسانه‌ها را گذرانده باشند سایر خبرنگاران تجربی مطبوعات، برای گرفتن «پروانه خبرنگاری»، باید در مصاحبه و امتحان شرکت کنند.

اشعری در ادامه گفت: خبرنگارانی که به یک زبان، تسلط کامل داشته و یا دارای سوابق مشخصی باشند، ورودشان به بسیاری از عرصه‌ها آزاد خواهد بود.

■ **انتظامی: مطبوعات، چهار دسته‌اند: پیشرو و هدفدار، خنثی، خفته و سطحی.**
■ **انتظاری: در دومین جشنواره مطبوعات، به خالقان آثار برتر توجه شد و شرکت وسیع مطبوعات آنها، دلیل خوش‌بینی آنان نسبت به جشنواره بود.**

است مرجعی مجوز صادر کند، یکی از شرایط، باید توان شخص متقاضی برای انتشار روزنامه باشد.

خنثی و سطحی زیادتر است و ما تلاش می‌کنیم که با اتخاذ سیاستهایی، جریان سالم مطبوعات را تقویت کنیم.

اصلاح قانون مطبوعات

در ادامه این نشست، به پرسشهای حاضران پاسخ داده شد. در پاسخ به اولین پرسش در مورد پیش‌بینی‌های انجام شده برای رفع تنگنای کاغذ مصرفی مطبوعات، علی‌اکبر اشعری، ضمن پذیرش مشکل اقتصادی مطبوعات گفت: برخی از نشریه‌ها، خودشان را با آهنگ رشد قیمت‌ها منطبق کرده‌اند، ولی برخی دیگر مشکل دارند.

وی اظهار داشت: امسال، قرار است سوبسید روزنامه‌های کثیرالانتشار، به صورت نقدی پرداخت شود و مابقی نشریه‌ها، این سوبسید را به صورت مواد مصرفی مانند کاغذ و زینک و... دریافت کنند.

معاون مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اصلاح قانون مطبوعات را به عنوان یکی از اقدامات این وزارتخانه اعلام کرد و گفت: در قانون جدید مطبوعات، مسأله صدور مجوز نشریه، اختیارات هیأت نظارت بر مطبوعات و مصونیت شغلی خبرنگاران بررسی و لحاظ خواهد شد.

وی در مورد صدور مجوز نشریه اظهار داشت که: پیشنهاد شده است برای چاپ نشریه، نیازی به مجوز نباشد، ولی اگر قرار

کارآموزی دانشجویان در رسانه‌ها

معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در پاسخ به پرسشی مبنی بر جذب دانشجویان برای کارآموزی در رسانه‌های گروهی اظهار داشت: بیشتر مطبوعات، به صورت غیردولتی منتشر می‌شوند و نیاز خود را، از بین نیروهایی که تصور می‌کنند توان لازم برای انجام کار مورد نظر را دارند انتخاب می‌کنند. به همین دلیل، دولت نمی‌تواند الزامی در این زمینه به وجود آورد.

امنیت ملی در قانون مطبوعات

اشعری در پاسخ به سؤالی در مورد مرزهای حفظ امنیت ملی در مطبوعات گفت: امنیت ملی، بحث پیچیده‌ای نیست. البته، ممکن است یک نشریه، برحسب تلقی خود از مسائل اجتماعی و سیاسی، خبری را مغایر با امنیت ملی نبیند و یک مسؤول، نظری مخالف آن داشته باشد. در ضمن، قانون در فصل «حدود مطبوعات»، تا حدودی مرزهای امنیت ملی را مشخص نموده است.

نحوه توزیع سوبسید مطبوعات

انتظامی با اشاره به تفکیک سوبسیدهای ریالی و ارزی مطبوعات اظهار داشت: وزارت ارشاد، برحسب تیراژ و صفحات، میزان کاغذ مورد نیاز سالانه را محاسبه می‌کند و با در نظر گرفتن درصد تورم، نیاز ارزی مطبوعات را پیش‌بینی می‌نماید و بودجه تأمین شده را بین آنها سرشکن می‌کند.

اشعری نیز اظهار امیدواری کرد که تشکل صنفی مطبوعات به وجود بیاید تا کمکی در حل مشکلات آنها باشد.

تسهیل دریافت اخبار

اشعری در خصوص فراهم آوردن امکان لازم برای دستیابی خبرنگاران به اخبار و اطلاعات، اظهار امیدواری کرد که مسؤولان در رده‌های مختلف، اخبار و اطلاعات غیرمحرمانه را در اختیار خبرنگاران قرار دهند.

امنیت شغلی خبرنگاران

وی یکی از معضلات جامعه مطبوعاتی را، عدم امنیت شغلی خبرنگاران ذکر نمود و اظهار داشت: اگر خبرنگاران، توسط مرکزی که صلاحیت آنان را تعیین می‌کند به رسمیت شناخته شوند این امکان را دارند که در هر نشریه‌ای، بتوانند فعالیت کنند و امنیت شغلیشان تأمین شود.

معاون مطبوعاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اضافه کرد که: این وزارتخانه در نظر دارد تمرکزی را ایجاد کند تا برنامه‌ریزیهای مختلف خود را، برحسب اطلاعات به دست آمده از تحصیلات، تسلط به زبان و... خبرنگاران طراحی کند.

صدور پروانه خبرنگاری

وی شرایط صدور «پروانه خبرنگاری» را، اشتغال در مطبوعات و یا فارغ‌التحصیل بودن